

ข้อบังคับสภาการสาธารณสุขชุมชน

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการตรวจประเมินและการบำบัดโรคเบื้องต้น
การดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และการวางแผนครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง (๔) (ฐ) และด้วยความเห็นชอบของ
สภานายกพิเศษ ตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน
พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการสภาการสาธารณสุขชุมชนจึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการสาธารณสุขชุมชน ว่าด้วยหลักเกณฑ์
และเงื่อนไขการตรวจประเมินและการบำบัดโรคเบื้องต้น การดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย การสร้างเสริม
ภูมิคุ้มกันโรค และการวางแผนครอบครัว พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“การบำบัดโรคเบื้องต้น” หมายความว่า การตรวจประเมินอาการเจ็บป่วย และการบำบัดเบื้องต้น
เพื่อแก้ปัญหาการเจ็บป่วย การบาดเจ็บ การบรรเทาความรุนแรงหรืออาการของโรค ให้ผู้ป่วยพ้นจาก
ภาวะการเจ็บป่วยหรือภาวะวิกฤต

“ภาวะวิกฤต” หมายความว่า การเจ็บป่วยที่มีความรุนแรงถึงขั้นที่อาจทำให้ผู้ป่วยถึงแก่ชีวิต
หรือพิการได้

หมวด ๒

การตรวจประเมินและการบำบัดโรคเบื้องต้น
การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และการวางแผนครอบครัว

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนให้กระทำการตรวจประเมินและการบำบัดโรค
เบื้องต้น ดังนี้

๔.๑ ไข้ตัวร้อน

๔.๒ ไข้และมีผื่นหรือจุด

๔.๓ ปวดท้อง

๔.๔ ท้องผูก

- ๔.๕ ท้องเดิน
- ๔.๖ คลื่นไส้อาเจียน
- ๔.๗ โรคขาดสารอาหาร
- ๔.๘ อาหารเป็นพิษ
- ๔.๙ โรคหวัด
- ๔.๑๐ โรคผิวหนัง
- ๔.๑๑ แผลในช่องปาก
- ๔.๑๒ การชะล้างบาดแผล
- ๔.๑๓ การให้น้ำเกลือผู้ป่วยอาเจียนจากการสูญเสียสมดุลของสารน้ำในร่างกาย
- ๔.๑๔ ภาวะช็อกจากการสูญเสียสมดุลของสารน้ำในร่างกาย
- ๔.๑๕ การทำคลอดปกติในภาวะฉุกเฉิน
- ๔.๑๖ กระจกหัก
- ๔.๑๗ ข้อเคล็ด
- ๔.๑๘ ข้อเคลื่อน
- ๔.๑๙ ไฟไหม้
- ๔.๒๐ น้ำร้อนลวก
- ๔.๒๑ การช่วยฟื้นคืนชีพ
- ๔.๒๒ เย็บบาดแผลที่ไม่สาหัส และในตำแหน่งที่ไม่เป็นอันตราย

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนให้กระทำการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

ข้อ ๖ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนให้กระทำการวางแผนครอบครัว ดังนี้

- ๖.๑ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว
- ๖.๒ การให้ยาคุมกำเนิดและถุงยางอนามัย

ข้อ ๗ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน ที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่สภาการสาธารณสุขชุมชนประกาศกำหนด และได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการสาธารณสุขเฉพาะทางสาขาต่าง ๆ ตามประกาศของสภาการสาธารณสุขชุมชนและได้รับใบรับรองจากสภาการสาธารณสุขชุมชน ให้กระทำการตรวจประเมินและการบำบัดโรคเบื้องต้น การดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และการวางแผนครอบครัว ดังนี้

- ๗.๑ เวชบำบัดสาธารณสุขชุมชน
- ๗.๒ สาธารณสุขฉุกเฉิน
- ๗.๓ บริหารระบบบำบัดโรคในชุมชน
- ๗.๔ สาธารณสุขครอบครัว

- ๗.๕ การฟื้นฟูสภาพสาธารณสุขชุมชน
๗.๖ สร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในงานสาธารณสุขชุมชน
๗.๗ สาธารณสุขชุมชนปฐมภูมิ

หมวด ๓

การดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ

ข้อ ๘ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนให้กระทำการดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ดังนี้

๘.๑ ให้คำแนะนำผู้ป่วยหรือญาติในการดูแลตนเองในกรณีที่มีอาการไม่ร้ายแรงสามารถให้การดูแลตนเองได้

๘.๒ ให้การดูแลผู้ป่วยในกรณีที่มีอาการที่ต้องได้รับการบำบัดโรคเบื้องต้น โดยอาจต้องให้คำแนะนำในการปฏิบัติตน รวมทั้งการใช้จ่ายซึ่งต้องมีการติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง

๘.๓ ให้การดูแลผู้ป่วยในกรณีที่ได้รับการประเมินอาการและบำบัดโรคเบื้องต้น เพื่อให้ได้รับการบำบัดโรคหรืออาการทุเลาจนเป็นปกติ

ข้อ ๙ การบำบัดโรคเบื้องต้น การดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และการวางแผนครอบครัว ให้คำนึงถึงพื้นที่ในชุมชนเป็นหลัก

ข้อ ๑๐ ผู้ประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนจะต้องกระทำการตรวจประเมิน และการบำบัดโรคเบื้องต้น การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การวางแผนครอบครัวและการดูแล ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยตามข้อบังคับสภาการสาธารณสุขชุมชนว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไข ในการประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน

ข้อ ๑๑ การตรวจประเมินและการบำบัดโรคเบื้องต้น การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การวางแผนครอบครัวและการดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย ต้องดำเนินการตามมาตรฐานการประกอบ วิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน

ข้อ ๑๒ ในกรณีมีความจำเป็นต้องใช้ยาหรือเวชภัณฑ์ที่ไม่ใช่ยา ให้ใช้ได้ตามคู่มือการใช้ยา และเวชภัณฑ์ที่ไม่ใช่ยาที่สภาการสาธารณสุขชุมชนกำหนด

ข้อ ๑๓ การประกอบวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชนตามข้อบังคับนี้ ต้องมีการบันทึกรายงาน เกี่ยวกับประวัติผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ อาการและการเจ็บป่วย โรค การบำบัดโรคเบื้องต้นหรือการสร้างเสริม ภูมิคุ้มกันโรค หรือการวางแผนครอบครัว หรือการดูแลให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย ตามความเป็นจริง และต้องเก็บบันทึกรายงานไว้เป็นหลักฐาน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ไพศาล บางชวด

นายกสภาการสาธารณสุขชุมชน